

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Raadsinformatiebrief met nieuws uit het
Sociaal Domein
BEHANDELD DOOR
I (Irene) Smeets

DATUM
24 november 2023
Verz. 24 november 2023
TELEFOONNUMMER
0615309361

BIJLAGEN
1
ONZE REFERENTIE
2023.04838

E-MAILADRES
Irene.Smeets@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

In deze raadsinformatiebrief informeren we u over ontwikkelingen in het Sociaal Domein, met name op de terreinen Wmo, Jeugd, Sociale Zekerheid en Onderwijs.

Sociale Zekerheid

Verhoging vrijlatingsbedrag giften aan bijstandsgerechtigden

In de domeinvergadering van 31 oktober 2023 is toegezegd het vrijlatingsbedrag voor giften aan bijstandsgerechtigden nog dit kalender te zullen verhogen van € 1.200,- naar € 1.800,-. Dit in navolging van gemeenten als Amsterdam, Amersfoort, Tilburg en Arnhem. De verhoging is sinds vorige week terug te vinden op de [gemeentelijke website](#). Tevens zal deze verhoging gericht aan bijstandsgerechtigden worden gecommuniceerd. De huidige beleidsregels rondom de vrijlating van giften zullen hiervoor moeten worden aangepast met ingang van dit kalenderjaar. Er volgt in dit verband daarom nog een collegevoorstel begin december 2023.

Als achtergrond schetsen we nog het volgende: naar aanleiding van een aangenomen motie in de Tweede Kamer heeft de wetgever in het wetsvoorstel 'Participatiewet in balans' een vrijlatingsbedrag voor giften opgenomen van € 1.200,-. Behandeling van dit wetsvoorstel is door de val van het kabinet uitgesteld en vindt pas in 2024 plaats.

Omdat we inmiddels geconfronteerd zijn met forse prijsstijgingen, met name van primaire goederen als levensmiddelen en energie, wilden eerdergenoemde gemeenten de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer niet afwachten, maar zelf een hoger vrijlatingsbedrag vaststellen. Maastricht sluit zich daar nu bij aan en wil de bijstandsgerechtigde en de gever nu al de zekerheid bieden dat giften voor een bedrag tot € 1.800,- zijn toegestaan.

De verwachting is dat na behandeling in de Tweede Kamer in 2024 alsnog een hoger vrijlatingsbedrag in de Participatiewet wordt opgenomen dan de beoogde € 1.200,-. Maar ook als het toch een lager bedrag wordt, blijven gemeenten de vrijheid behouden om zelf de hoogte van de vrijlating te bepalen. Het bedrag dat straks in de Participatiewet komt is namelijk een ondergrens. De vrijlating kan echter niet onbepaald zijn, maar moet verenigbaar blijven met het vangnetkarakter van de bijstand. Gelet op de geschetste maatschappelijke economische omstandigheden wordt een vrijlatingsbedrag van € 1.800,- daarmee nog verenigbaar geacht.

DATUM
24 november 2023

Wmo

Eigen bijdrage Wmo wordt €20,60 in 2024

De eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen die onder het abonnementstarief vallen, is op dit moment maximaal € 19,- per maand. In 2024 wijzigt dit vaste bedrag op basis van de inflatie en in verband met stijgende kosten voor Wmo-voorzieningen. Dit is een besluit van het Rijk. Hierdoor betalen inwoners per 1 januari 2024 maximaal €20,60 per maand.

In de Verordening maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Maastricht is bepaald dat aan onze inwoners het landelijk vastgestelde bedrag wordt opgelegd. Op basis daarvan wijzigt dan ook de door hen te betalen eigen bijdrage Wmo per 1 januari 2024.

De communicatie hierover richting onze inwoners verloopt allereerst via het Centraal Administratiekantoor (CAK). Dit gebeurt onder andere via de website www.hetcak.nl en bij de eigen bijdragefactuur van november. Aanvullend hierop zal ook de gemeente op de gebruikelijke kanalen communiceren richting inwoners.

Welzijn

Korte terugblik Week tegen Eenzaamheid 2023

De gemeente Maastricht heeft, in samenwerking met Samen Voor Maastricht en verschillende vrijwilligersorganisaties een programma voor de Week tegen Eenzaamheid aangeboden aan de inwoners van Maastricht tijdens de Week tegen Eenzaamheid van 28 september tot en met 4 oktober. Verspreid over de stad zijn er in 12 gemeenschapshuizen gratis lunchconcerten aangeboden gedurende die week. Studenten van het conservatorium Maastricht hebben de concerten verzorgd. In totaal hebben 404 bezoekers aan de concerten deelgenomen. Het ene concert werd beter bezocht dan het andere. De reacties waren overwegend heel positief. Samen Ook in 2024 zal er een programma worden georganiseerd tijdens de Week tegen Eenzaamheid.

Afdoening mondelinge vragen GroenLinks inzake pilot PostNL Eenzaamheid

In de domeinvergadering van 4 juli 2023 is naar aanleiding van vragen van GroenLinks toegezegd om de raad te informeren over de pilot van PostNL in diverse Nederlandse gemeenten met het signaleren van eenzaamheid en een evaluatie hiervan met de raad te delen. Er is geen evaluatie in rapportvorm. Wel heeft PostNL de volgende beknopte evaluatie aan ons terug gekoppeld hierover. We publiceren de letterlijke tekst in deze raadsinformatiebrief zoals wij die van PostNL hebben ontvangen.

“In 2022 is PostNL een pilot begonnen met het vrijwillig signaleren van eenzaamheid door de bezorger. De deelnemende bezorgers zijn getraind voor het herkennen en het signaleren hiervan. Met deze update willen we laten weten hoe dit is verlopen en geven we aan hoe uw gemeente ook mee kan doen. In 2019 is PostNL aangesloten bij de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid, een initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in kader van het actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. Het signaleren en bespreekbaar maken van eenzaamheid zijn belangrijke doelen van het programma.

Na een succesvolle pilot met pakketbezorgers in de gemeente Rotterdam in 2020, is de pilot in de periode van januari tot en met mei 2022 verder uitgebreid naar in totaal tien gemeenten. Deze pilot duurde drie maanden per gemeente. In januari en februari is PostNL gestart in de gemeenten Baarn, Soest, Zeist, Westland en Noordwijk. Daarna volgden Rotterdam, Ridderkerk, Hulst, Duiven en Westervoort.

DATUM
24 november 2023

In de afgelopen periode konden de bezorgers vrijwillig een signaal doorgeven als zij een vermoeden hadden van eenzaamheid. De bezorger kreeg uitleg over het herkennen van eenzaamheid en hoe je een vermoeden kan doorgeven. Nadat de bezorger een signaal heeft afgegeven, is dit doorgezet naar de plaatselijke welzijnsorganisatie via het Signaalpunt tegen Eenzaamheid. Binnen 24-48 uur werd er contact opgenomen met de bewoner en een inschatting gemaakt. Als bleek dat het signaal terecht was en de persoon aangaf geholpen te willen worden, kon de welzijnsorganisatie een verder hulpaanbod doen.

PostNL heeft besloten om dit project verder te gaan uitbreiden naar meer gemeenten in Nederland. De pilot heeft bijgedragen aan het zichtbaar maken van onbekende eenzaamheid. Uit de evaluatie van de pilot met alle deelnemende gemeentes, welzijnsorganisaties, depots en een aantal bezorgers is gebleken dat alle signalen vanuit de bezorgers gemarkeerd zijn als terecht. Daardoor kon op passende wijze hulp aangeboden worden. Dit varieerde van het aanbieden van flyers, telefonisch contact en/of huisbezoeken. Alle betrokken partijen staan positief tegenover uitbreiding.”

Vanuit gemeente Maastricht hebben wij geen samenwerking met PostNL. Wij kiezen daar nu ook niet voor. In deze raadsinformatiebrief informeren we u wat we wel doen om eenzaamheid terug te dringen op basis van de Lokale Aanpak tegen Eenzaamheid.

Lokale aanpak Eenzaamheid 2023-2025

Tijdens de domeinvergadering sociaal van 3 oktober is uw raad geïnformeerd over het [Integrale plan van aanpak Gezond Actief Leven Akkoord voor 2024 – 2026](#) dat is vastgesteld door het college ten aanzien van de specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026 (SPUK BREED). Lokaal geven we invulling aan GALA met 13 deelonderwerpen die ieder worden uitgewerkt verder en waarover uw raad wordt geïnformeerd:

- Sportakkoord II
- Brede combinatiefunctionarissen
- Terugdringen gezondheidsachterstanden
- Kanrijke Start Maastricht
- Mentale Gezondheid
- Overgewicht kinderen en Obesitas volwassenen
- Obesitas volwassenen
- Valpreventie
- (Gezonde) Leefomgeving
- Opgroeien in een Kansrijke Omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek
- Versterken sociale basis
- Mantelzorg
- Een tegen Eenzaamheid
- Welzijn op Recept

Het deelonderwerp Een tegen Eenzaamheid zoals opgenomen in het Integrale Plan GALA sluit aan bij het landelijke actieprogramma ‘[Eén tegen eenzaamheid](#)’. Met dit programma wil het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport eenzaamheid in Nederland verminderen aan de hand van 3 actielijnen: meer bewustwording in de samenleving over eenzaamheid, meer maatschappelijk initiatief tegen eenzaamheid en een lokale aanpak per gemeente tegen eenzaamheid. Als gemeente hebben we gehoor gegeven aan de oproep van VWS om ook voor Maastricht een lokale aanpak vorm te geven en onder te brengen in het plan GALA voor de komende 3 jaren.

De lokale aanpak eenzaamheid in Maastricht bundelt de reeds bestaande elementen met nieuwe elementen (zoals aangedragen in het Landelijke Actieprogramma) om hiermee bij te dragen aan

DATUM
24 november 2023

bewustwording en maatschappelijk initiatief. In de bijlage van deze raadsinformatie stellen we uw raad in kennis van de Lokale Aanpak.

Samenvattend: de lokale aanpak draagt bij aan de twee eerste actielijnen in het landelijke actieprogramma; bewustwording en maatschappelijk initiatief.

Voor de eerste actielijn zetten we in op publiekscampagnes (o.a. tijdens de Week tegen Eenzaamheid) en deskundigheidsbevordering van professionals.

Voor de tweede actielijn richten we begin 2024 een Signaalpunt Eenzaamheid in via Humanitas, stimuleren we meedoen en ontmoeten in de buurt en stad en werken we samen met netwerken gericht op tegengaan van eenzaamheid (met onder andere een nieuw op te richten Lokale Coalitie tegen Eenzaamheid). In de specifieke uitkering Gezond Actief Leven Akkoord is voor de jaren 2023, 2024 (€beide 75.000) en 2025 (€60.000) budget opgenomen voor de Lokale aanpak tegen Eenzaamheid.

Maatschappelijke Opvang

Werkbezoek gemeenteraad aan Shelter 043

Op woensdag 15 november is door de gemeente en Levanto een werkbezoek voor (burger-) raadsleden georganiseerd in de dag- en nachtopvang, Shelter 043. Een delegatie van (burger-) raadsleden ontving een rondleiding in het gebouw en kon met (oud-) cliënten en medewerkers van de Shelter in gesprek over de begeleiding en de opvang. Het werd gewaardeerd welke stappen in de crisisopvang zijn gezet. Het beeld dat de huidige locatie niet meer voldoet, werd door de aanwezige raadsleden herkend. Zoals gecommuniceerd in de [raadsinformatiebrief](#) van 31 oktober heeft het haalbaarheidsonderzoek naar de locatie aan de Serverenstraat nog aanvullend verdiepend bodemonderzoek nodig.

Hoogachtend,

Anita Bastiaans,
Wethouder Duurzaam Sociaal Domein, WMO, Welzijn, Diversiteit, Europa en de Euregio

Lokale Aanpak Eenzaamheid Maastricht 2023-2025

Inleiding

De Lokale Aanpak Eenzaamheid beschrijft hoe Maastricht in de jaren 2023-2025 invulling geeft aan de doelstellingen uit het Landelijke Actieprogramma 2022-2025 'Een tegen Eenzaamheid'. Een van de actielijnen uit het landelijke actieprogramma is het ontwikkelen van een lokale aanpak van eenzaamheid per gemeente. Maastricht zet reeds op meerdere vlakken in op het tegengaan van eenzaamheid en bundelt in deze Lokale Aanpak de reeds bestaande activiteiten met nieuwe elementen. De aanpak is geen beleidsplan als zodanig, maar baseert zich qua beleidskader op de Sociale Visie 2040. Onderstaand wordt de koppeling naar deze kaders kort samengevat.

Sociale visie 2040

De sociale visie vormt het beleidskader voor de lokale aanpak. Hierin is het volgende vastgelegd: "In Maastricht zien we een stijging in het percentage mensen dat zich eenzaam voelt. Een zorgelijke ontwikkeling. En met de maatschappelijke ontwikkelingen van digitalisering van de zorg, de individualisering van de samenleving en de instroom van nieuwkomers in het achterhoofd, is de inschatting dat het percentage inwoners dat zich eenzaam zegt te vinden de komende jaren nog verder kan stijgen. In de sociale visie 2040 benoemen we eenzaamheid als een van de grootste gezondheidsvraagstukken van deze tijd. Onze inzet op het thema eenzaamheid vertrekt vanuit de visie op positieve gezondheid. We zetten in op preventie en het zoeken naar oplossingen dichtbij de leefwereld van inwoners. We streven naar het terugdringen van de eenzaamheidsproblematiek in Maastricht.

Coalitieakkoord 2022-2026

Ook sluit de aanpak nauw aan bij de volgende ambitie uit het coalitieakkoord: "Met veel Maastrichtenaars gaat het goed. Maar van een te groot en groeiend aantal Maastrichtenaars staat de veerkracht onder druk omdat er zorgen zijn over geld, over werk, over huisvesting, gezondheid, eenzaamheid, opvoeding of een combinatie daarvan". Dit vraagt om een voor Maastricht innovatieve wijze van werken: niet het systeem, maar de mensen, hun veerkracht en wat hun leven betekenisvol maakt moeten leidend zijn voor de aanpak.

Landelijk actieprogramma

Met het actieprogramma '[Eén tegen eenzaamheid](#)' wil het Ministerie van VWS eenzaamheid in Nederland verminderen aan de hand van 3 actielijnen:

1. Meer bewustwording in de samenleving over eenzaamheid
2. Meer maatschappelijk initiatief tegen eenzaamheid
3. Een lokale aanpak per gemeente tegen eenzaamheid.

De lokale aanpak eenzaamheid in Maastricht bundelt de reeds bestaande elementen met nieuwe elementen om hiermee bij te dragen aan bewustwording en maatschappelijk initiatief. Via GALA ontvangt de gemeente Maastricht in de periode 2023-2025 middelen om de lokale aanpak tegen eenzaamheid een impuls te geven.

Vijf pijlers uit de landelijke aanpak

Het landelijke actieprogramma stelt vijf pijlers voor om te komen tot een lokale aanpak per gemeente. De lokale aanpak vormt de derde actielijn van het landelijke programma en draagt bij aan de andere actielijnen bewustwording en maatschappelijk initiatief. De pijlers voor de lokale aanpak zijn:

1. Bestuurlijk commitment

De aanpak van eenzaamheid valt of staat met politiek-bestuurlijk draagvlak. Door accordering van het totaalplan GALA, inclusief Lokale aanpak Eenzaamheid 2023-2025, is er commitment van het bestuur.

2. Creëer een sterk netwerk

We creëren sterke netwerken door het opstarten van een Lokale Coalitie tegen Eenzaamheid en door de deelname aan de Zuid-Limburgse coalitie 'Samen tegen eenzaamheid Zuid-Limburg' (zie ook pagina 6 en 7).

3. Betrek mensen met gevoelens van eenzaamheid zelf

Bij de deskundigheidsbevordering voor vrijwilligersorganisaties en professionals zullen ervaringsdeskundigen uit de stad worden betrokken.

4. Werk aan een duurzame aanpak

Met het Landelijke Actieprogramma 2022-2025 wordt eenzaamheid meerjarig en op meerdere fronten aangepakt. Het Lokale Plan, dat hiervan is afgeleid, levert hiermee een bijdrage om duurzaam eenzaamheid te verminderen. Zie ook de infographic van Movisie: [wat-werkt-eenzaamheid-infographic-2020.pdf \(movisie.nl\)](#).

5. Monitoring en evaluatie

Via de GGD Zuid-Limburg monitoren we de cijfers inzake eenzaamheid in Maastricht. Het Signaalpunt tegen eenzaamheid Maastricht gaat tevens monitoren: hoeveel signalen ze ontvangen, welke behoefte is er aan ondersteuning/doorverwijzing naar activiteiten. Na een periode zal een evaluatie van het signaalpunt gehouden worden en waar nodig zal er wel of geen bijstelling plaatsvinden.

In dit document wordt eerst dieper ingegaan op eenzaamheid in Maastricht en vervolgens de onderdelen van de Lokale Aanpak in Maastricht uiteengezet.

Eenzaamheid in Maastricht

In Maastricht zeggen 5 op de 10 inwoners last te hebben van gevoelens van eenzaamheid¹. Als gemeente Maastricht willen we hier iets aan doen. De lokale aanpak eenzaamheid Maastricht is opgezet om in de periode 2023-2025 verdere stappen te zetten in het kunnen bieden van activiteiten en netwerken aan onze inwoners. Het plan van aanpak eenzaamheid 2023-2025 is aanvullend op de activiteiten die in de sociale basis worden uitgevoerd. In deze aanpak komen de volgende onderdelen aan bod:

- Een schets van de problematiek rondom eenzaamheid;
- Een beschrijving van de lokale aanpak 2023-2025;
- Het beschikbaar financieel kader.

Alvorens in te gaan op de lokale aanpak tegen eenzaamheid in Maastricht besteden we aandacht aan de volgende vragen:

- Wat is eenzaamheid?
- Eenzaamheid in Maastricht in cijfers.

Wat is eenzaamheid?

Verbondenheid met mensen en je omgeving is voor velen onmisbaar om gezond, actief en betrokken te zijn. Het gevoel van eenzaamheid is daar het tegenovergestelde van. En dat maakt eenzaamheid niet alleen een vervelend gevoel voor een persoon om mee om te gaan, maar een opgave voor de hele samenleving. Eenzaamheid kan verschillende oorzaken hebben, zoals sociale isolatie, verlies van een dierbare, veranderingen in levensomstandigheden of gebrek aan sociale vaardigheden.

De definitie van eenzaamheid die we als gemeente hanteren is de volgende: “Eenzaamheid is het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde sociale relaties. Het kan zijn dat het aantal contacten dat men heeft met andere mensen geringer is dan men wenst. Het kan ook zijn dat de kwaliteit van de gerealiseerde relaties achterblijft bij de wensen².”

Eenzaamheid in Maastricht in cijfers

In Maastricht zien we een stijging in het percentage mensen dat gevoelens van eenzaamheid kent. Hiervoor baseren we ons op vier bronnen.

Waar staat je gemeente

Op de landelijke website waarstaatjegemeente.nl zien we in de periode 2016-2020 een stijging van 47,7% in 2016 naar 50,3 % in 2020.

Thema 2020	Maastricht	Nederland
Eenzaamheid	50,3%	46,6%

De Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 - GGD Zuid-Limburg

De 11-itemschaal van De Jong-Gierveld wordt gebruikt voor het bepalen van eenzaamheid. Eenzaamheid komt veel voor. De onderstaande tabel laat zien dat Maastrichtenaren zich, meer dan gemiddeld in Nederland (49%) eenzaam voelen.

In 2022 is (zeer) sterke eenzaamheid in de gemeente gestegen ten opzichte van 2020. Binnen eenzaamheid wordt onderscheid gemaakt tussen sociale en emotionele eenzaamheid. Sociale eenzaamheid betreft onvoldoende contacten met andere personen in de naaste omgeving, emotionele eenzaamheid gaat over het gemis van een intieme band. 42% is sociaal eenzaam. 38% is emotioneel eenzaam.

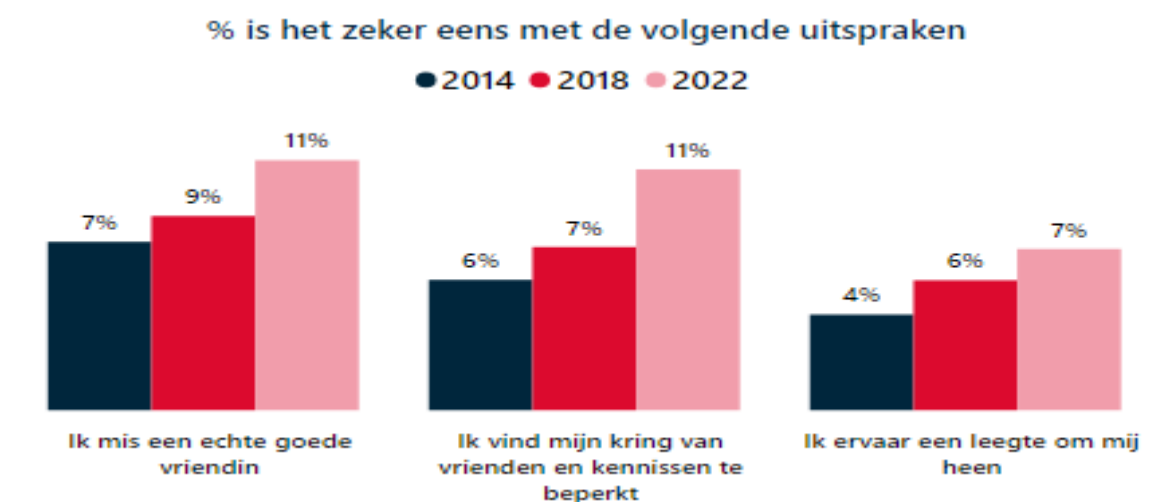
¹ Waarstaatjegemeente.nl

² Prof. Jenny de Jong-Gierveld

Jaar gezondheids- monitor	2008		2012		2016		2020		2021	2022	
Leeftijdsgroep	18-64	65+	18-64	65+	18-64	65+	18-64	65+	13-16	18-64	65+
Maastricht											
is eenzaam	37,9 %	47,8 %	37,2 %	45,6 %	45,2 %	55,6 %	49,6 %	52,4 %	nvt	57,3 %	51,5 %
is (zeer) sterk eenzaam	7,1%	12,3 %	8,8%	11,7 %	14,0 %	12,3 %	14,4 %	13,0 %	nvt	21,6 %	14,4 %
was afgelopen jaar soms tot (heel) vaak eenzaam	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	37,8 %	nvt	nvt

Buurtpeilingen

De buurtpeilingen die de gemeente Maastricht in respectievelijk 2014, 2018 en 2022 heeft gehouden onder 11.980 inwoners bevestigen het beeld dat een groep inwoners eenzaamheid ervaart. Op de stelling “Ik mis een echte goede vriend(in)” antwoordt in 2014 7% bevestigend, in 2022 11%. Ook op de stelling “Ik vind mijn kring van vrienden en kennissen te beperkt” antwoord 6% in 2014 bevestigd en is dat percentage in 2022 opgelopen tot 11%.

Corona Gezondheidsmonitor Jeugd van de GGD Zuid-Limburg 2022

Een vierde bron die we gebruiken om inzicht te krijgen in de omvang van eenzaamheid onder onze inwoners is de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd van de GGD Zuid-Limburg. De digitale vragenlijst wordt op middelbare scholen afgenomen onder tweede- en vierdeklassers van het regulier voortgezet onderwijs. Uit deze monitor blijkt dat 28 procent van de jongeren zich in 2021 weleens eenzaam voelde. 11 procent van de jongeren gaf aan zich vaak eenzaam te voelen³.

³ Gezondheidsmonitor Jeugd | Gezondheidsmonitor (monitoregezondheid.nl)

Lokale aanpak eenzaamheid Maastricht 2023-2025

De lokale aanpak eenzaamheid is gebaseerd op het landelijke programma 'Een tegen eenzaamheid'. Via dit programma wil de overheid eenzaamheid in Nederland verminderen. De Lokale Aanpak Eenzaamheid Maastricht draagt hierdoor bij aan de eerste twee actielijnen van het landelijke programma.

Actielijn 1 Meer bewustwording in de samenleving over eenzaamheid

Weten óf iemand zich eenzaam voelt en wat dan een vervolgstap kan zijn, is niet eenvoudig. Ook vanwege het taboe dat op eenzaamheid rust, waardoor mensen het lastig vinden om erover te praten. Naast het herkennen van signalen van eenzaamheid, zetten we de komende periode verder in op het bespreekbaar maken van eenzaamheid. Dit doen we door in te zetten op de volgende pijlers in de lokale aanpak.

Publiekscampagne

Met een jaarlijkse publiekscampagne vragen we aandacht voor het thema eenzaamheid. Uit de effectmeting van de landelijke campagne blijkt dat mensen door de publiekscampagne meer bereid zijn om iets voor een ander te doen. Vooral voor bekenden willen mensen actie ondernemen. Eenzaamheid blijft een moeilijk gespreksonderwerp. Daarom blijft ook de gemeente Maastricht het thema eenzaamheid de komende jaren met een publiekscampagne adresseren. We richten ons zowel op omstanders als mensen met gevoelens van eenzaamheid. Eenzaamheid kan namelijk iedereen overkomen, het komt vaker voor dan we denken en we kunnen er allemaal iets aan doen. Met de campagne willen we bereiken dat mensen een stap zetten: om zichzelf of een ander te helpen.

Deskundigheidsbevordering

We verhogen de kennis over het thema eenzaamheid bij medewerkers van de gemeente, maatschappelijke organisaties (o.a. vrijwilligersorganisaties) en bedrijven. Dit organiseren we via een training 'Eenzaamheid herkennen en aanpakken' die in 2024 en 2025 wordt uitgerold.

Week tegen eenzaamheid

Maastricht stelt jaarlijks een programma samen voor de Week tegen Eenzaamheid. We verzoeken organisaties in de stad om (extra) activiteiten te organiseren in de Week tegen de Eenzaamheid. Daarmee willen we bereiken dat er meer aandacht is voor het thema eenzaamheid en dat mensen kunnen deelnemen aan activiteiten om hun sociale contacten te verbreden en verdiepen.

Actielijn 2 Meer maatschappelijk initiatief tegen eenzaamheid

Door maatschappelijk initiatief tegen eenzaamheid kunnen mensen zich minder eenzaam gaan voelen. Ergens bij horen draagt bij aan een zinvol bestaan. Juist omdat eenzaamheid zoveel verschillende vormen kent en bij zoveel verschillende mensen voorkomt, kan het niet anders dan dat een grote verscheidenheid aan activiteiten essentieel is om het verschil te maken. Het is belangrijk dat deze activiteiten dicht bij de belevingswereld van mensen aansluit.

Signaalpunt tegen eenzaamheid Maastricht

We richten een lokaal Signaalpunt tegen eenzaamheid Maastricht in bij Humanitas. Signalen van en over inwoners in eenzaamheid worden door Humanitas opgepakt, begeleid en doorgeleid. Na het ontvangen van het signaal door een professional of inwoner, neemt een medewerker van het Signaalpunt contact op met de betreffende persoon. 'Vriendschappelijk Contact' richt zich op het voorkomen en bestrijden van eenzaamheid. De focus ligt op de behoefte aan (meer) contact met anderen. De deelnemers worden gekoppeld aan een vrijwilliger; een maatje. Deze biedt sociale steun, waardoor het zelfvertrouwen, de samen- en zelfredzaamheid van de deelnemer kan verbeteren. Daarbij ondernemen zij samen activiteiten gericht op het doorbreken van het isolement, het uitbreiden van het sociale netwerk en het weer actief deelnemen aan de samenleving.

Stimuleren van meedoen en ontmoeten in de buurt en stad

We faciliteren op het gebied van ontmoeting in de buurt en stad. Dit doen we door middel van het verlenen van subsidies⁴, door de Burgerbegroting, door Maastricht Doet en door inkoop van diensten bij zorgaanbieders:

- Activiteiten waarvoor inwoners actief worden uitgenodigd om mee te doen (sport, cultuur, bewonersinitiatieven);
- Bieden van een sociale basis voor ontmoeting en ondersteuning, denk hierbij aan fysieke plekken (gemeenschapshuizen, huiskamers, buurttuinen, Opera Zuid, Buurtbrögke);
- Aanbieden van creatieve en culturele (dag)activiteiten, denk hierbij aan de verschillende Algemene voorzieningen zoals Azaro, Werkhuis, Athos of de Kinderboerderijen, maar ook de kleinschalige kien- en knutselactiviteiten in buurten, de cursussen die het Gilde aanbiedt voor senioren of de taalcursussen bij KCEM en de veelzijdige activiteiten die voor jongeren in de buurt/ stad worden aangeboden (scoutings, buurtwerk Pottenberg, Code 043, Couch4You).

Verder besteden we aandacht aan risicogroepen:

- Via professionals in de sociale basis die onze meest kwetsbare inwoners begeleiden (MEE, Trajekt, Levanto);
- Specifieke aandacht voor jongeren: @Ease en Get Social besteden aandacht aan de problematiek van eenzaamheid bij jongeren;
- Studenten: in samenwerking met de UM wordt aandacht besteed aan de problematiek van eenzaamheid onder studenten. Bij de UM is een huiskamer voor studenten in oprichting.
- Specifieke aandacht voor kwetsbare ouderen: waarbij specifieke aandacht voor allochtone ouderen (die de weg naar activiteiten en de hulpverlening nog niet goed vinden) en aandacht voor specifieke life-events.

Netwerken tegen eenzaamheid

Eenzaamheid is een complex vraagstuk, één die vraagt om intensieve samenwerking. Daarom hebben we een sterk netwerk van actieve organisaties nodig. Het zijn Maastrichtenaars met elkaar – individueel en georganiseerd in vrijwilligersorganisaties, maatschappelijke organisaties en bedrijven die zorgen voor de aanpak tegen eenzaamheid. Er zijn diverse netwerken actief die gericht zijn op het tegengaan van eenzaamheid bij onze inwoners. Het gaat om de volgende drie netwerken:

⁴ Subsidie vrijwillige inzet sociale en maatschappelijke basis (Huiskamers, Buurtnetwerkorganisaties, activiteiten voor senioren, activiteiten voor mensen in een kwetsbare positie) subsidie Trajekt, subsidie amateurkunsten, subsidie cultuurmakers, subsidie Gemeenschapshuizen, inkoop bij MEE, RADAR, LEVANTO).

Lokale Coalitie tegen Eenzaamheid Maastricht

We gaan publieke én private partijen mobiliseren in een lokale coalitie (netwerk). Zo wordt de maatschappelijke uitdaging om eenzaamheid aan te pakken breder gedragen dan door de gemeente alleen'. Het verminderen van eenzaamheid vraagt namelijk om een blijvende, lokaal verankerde aanpak, met een duurzame samenwerking tussen organisaties van verschillende disciplines die elkaar aanvullen vanuit ieders eigen kracht. Door samen te werken kunnen de betrokken organisaties goed in beeld houden wie eenzaam is, wie op welke manier hulp kan bieden en welke initiatieven bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid.

Iedereen, dus niet alleen de professionals van onze maatschappelijke organisaties, maar ook ondernemers zoals bijvoorbeeld kappers, banken, huisartsen of postbezorgers, supermarkten, scholen en woningcorporaties kunnen deel uitmaken van de Lokale Coalitie tegen Eenzaamheid Maastricht. Samen voor Maastricht, de organisatie voor het stimuleren en faciliteren van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in Maastricht, wordt de kartrekker van de Maastrichtse Lokale Coalitie tegen Eenzaamheid.

Broedkassen over thema eenzaamheid in de buurten

Om de samenwerking in buurten rond het thema eenzaamheid te bevorderen, organiseert Samen voor Maastricht Broedkassen/brainstormsessies over het thema eenzaamheid in buurten.

Zuid-Limburgs netwerk Samen tegen eenzaamheid

Met ondersteuning van VWS werd er een regionale visie van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten Plan van aanpak GALA 2024-2026 'opgesteld. Dit plan werd besproken in het Zuid-Limburgers overleg inzake GALA. Er is overeengekomen dat deze regionale visie onderdeel uitmaakt van de lokale plannen tegen eenzaamheid. Uitgangspunt is dat we de kennisdeling en communicatie regionaal willen organiseren. De huidige lokale aanpakken blijven lokaal bepaald en doorlopen. De meerwaarde van regionale samenwerking zit vooral in onderlinge kennisdeling. Daarvoor delen we inspirerende lokale voorbeelden van interventies, ervaringen en beoogde doelgroepen. Ook is het streven om 2-jaarlijkse kennissessies te organiseren met de GGD-ZL, waar verschillende uitvoerders elkaar kunnen inspireren met expertise en succesvolle initiatieven.

Begroting Lokale aanpak eenzaamheid 2023-2025

Meedoen en ontmoeten in de buurt/stad	Subsidies Vrijwillige inzet, Subsidies Gemeenschapshuizen, Budget Maastricht Sport, Subsidies Cultuur(makers)	Reguliere middelen
Overige activiteiten	Signaalpunt tegen eenzaamheid Maastricht, deskundigheidsbevordering professionals/vrijwilligers, Week tegen Eenzaamheid..	Dekking activiteiten door SPUK-middelen (€75.964,-. 2023-2024 €60.000,- 2025)